

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Kwaliteitsonderzoek

Inspectie van het onderwijs

Datum vaststelling: 25 september 2018

Samenvatting

De inspectie heeft op het Stedelijk Gymnasium Socrates en Athena een onderzoek uitgevoerd.

Wat gaat goed?

De school heeft een rijk aanbod waar ze diverse groepen leerlingen mee bedient. Binnen de besturingsfilosofie van de schoolleiding krijgen de leraren veel professionele ruimte. Dat leidt tot goede resultaten, ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs en draagt in sterke mate bij aan een professionele cultuur die er op gericht is om het beste uit leerlingen en personeel te halen. De school heeft een goed zicht op individuele leerlingen en ondersteunt leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben of extra verrijkende stof aankunnen. Het Stedelijk Gymnasium streeft ernaar dat iedereen met capaciteiten, ongeacht zijn achtergrond een Gymnasium opleiding in Leiden kan volbrengen.

Wat kan beter?

De basiskwaliteit van de lessen is op orde, de meeste lessen zijn voldoende of goed. Toch zien wij ook kansen om het nog beter te doen. Nog niet in alle lessen wordt het onderwijs afgestemd op individuele of groepen leerlingen. Hier valt nog winst te behalen. Daarnaast kan het klassenmanagement van een enkele leraar beter.

Vervolg

Beide locaties beoordelen wij als goed. Dat oordeel is een vereiste voor het traject dat kan leiden tot het predicaat 'Excellente school'.

**Bestuur: Stichting Stedelijk
Gymnasium Leiden**
Bestuursnummer: 42505

School: Stedelijk Gymnasium Leiden,
locatie Socrates en locatie Athena
Totaal aantal leerlingen: 2030
BRIN: 20DP-00 en 30GD-00

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het onderzoek Stedelijk Gymnasium, locaties Athena en Socrates	4
2.	Hoofdconclusie en vervolg Stedelijk Gymnasium, locaties Athena en Socrates	7
3.	Resultaten onderzoek Stedelijk Gymnasium, locaties Socrates en Athena	8
4.	Reactie van het bestuur	14

1. Opzet van het onderzoek Stedelijk Gymnasium, locaties Athena en Socrates

De inspectie heeft op 6 juni 2018 een onderzoek naar goed uitgevoerd op het Stedelijk Gymnasium in Leiden op de locaties Athena en Socrates.

Werkwijze

Wij vormen onze oordelen door de onderwijspraktijk van de school te toetsen aan de standaarden uit het onderzoekskader 2017 voortgezet onderwijs.

Standaard	Onderzocht?
Onderwijsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding	•
OP3 Didactisch handelen	•
OP4 Extra ondersteuning	•
OP5 Onderwijstijd	•
OP6 Samenwerking	•
OP7 Praktijkvorming/stage	•
OP8 Toetsing en afsluiting	•
Schoolklimaat	
SK1 Veiligheid	•
SK2 Pedagogisch klimaat	•
Onderwijsresultaten	
OR1 Resultaten	•
OR2 Sociale en maatschappelijke competenties	•
OR3 Vervolgsucces	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten: we hebben lessen bezocht, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met

leerlingen, docenten en bestuurders.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Beoordelingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Goed
- Voldoende
- Onvoldoende
- Kan beter

Kwaliteitsgebieden:

- Onderwijsproces
- Schoolklimaat
- Onderwijsresultaten
- Kwaliteitszorg en ambitie

2. Hoofdconclusie en vervolg Stedelijk Gymnasium, locaties Athena en Socrates

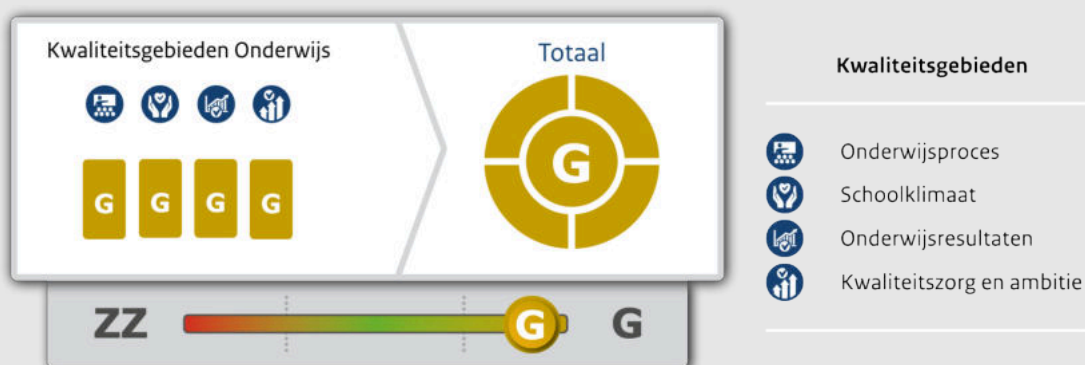
In dit hoofdstuk geven we de oordelen en de conclusie weer van het onderzoek bij Stedelijk Gymnasium, vwo.

Wij beoordelen het onderwijs op de locaties Socrates en Athena van het Stedelijk Gymnasium als goed.

Wij geven deze waardering op grond van een aantal overwegingen:

- De school heeft een goede kwaliteitscultuur,
- het zicht op de ontwikkeling en begeleiding is goed,
- de school biedt haar leerlingen veel extra's in het aanbod,
- de school heeft een uitgebreid netwerk van partners waarmee zij goed samenwerkt.

De school voldoet bij deze oordelen op overtuigende wijze aan de basiskwaliteit en realiseert daarnaast schooleigen doelstellingen.

3. Resultaten onderzoek Stedelijk Gymnasium, locaties Socrates en Athena

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de oordelen en resultaten van het onderzoek bij het Stedelijk Gymnasium Leiden locaties Socrates en Athena. Het onderwijsbeleid, de zeer nauwe samenwerking, de gezamenlijke aansturing, het onderwijsconcept en de ontwikkeling op beide locaties komen overeen. De oordelen en waardering gelden voor beide locaties.

3.1. Onderwijsproces

Onderwijsproces	G		
	O	V	G
OP1 Aanbod			<i>R</i>
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding			<i>R</i>
OP3 Didactisch handelen		•	
OP4 Extra ondersteuning			<i>R</i>
OP5 Onderwijstijd		•	
OP6 Samenwerking			<i>R</i>
OP7 Praktijkvorming/stage		•	
OP8 Toetsing en afsluiting		•	

Het onderwijsproces beoordelen wij als goed. Alle standaarden voldoen minimaal aan de basiskwaliteit.

Bij de als goed beoordeelde standaarden voldoet de school op overtuigende wijze aan de deugdelijkheidseisen en realiseert de school ook eigen doelstellingen.

Hieronder beschrijven wij de standaarden die naar voren kwamen in de door de het schoolbestuur opgestelde zelfevaluatie. Wij hebben geen contra-indicaties vastgesteld om te twijfelen aan de basiskwaliteit van standaarden die niet in de zelfevaluatie naar voren zijn gebracht.

Wij waarderen het Zicht op ontwikkeling van leerlingen (OP2) als goed

De school voldoet op overtuigende wijze aan de basiskwaliteit op deze standaard. We beoordelen het zicht op de ontwikkeling van leerlingen als goed.

De school begint al met het zicht krijgen en ondersteunen van leerlingen voordat zij begonnen zijn op het Stedelijk College met de Spitsklassen, gericht op basisschoolleerlingen. Doel is leerlingen die dat nodig hebben klaar te stomen voor een goede start in de eerste klas. Het Stedelijk Gymnasium streeft naar een zo warm mogelijke overdracht van nieuwe leerlingen, door goede contacten te onderhouden met de aanleverende basisscholen. Mentoren vervullen een belangrijke rol in het zicht krijgen op de resultaten en het welbevinden van leerlingen.

De school verzamelt van alle leerlingen bij binnenkomst systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van haar leerlingen. De school doet veel onderzoek naar leerlingen die dreigen uit te vallen en probeert hiaten snel aan te pakken. Regelmatig vinden leerlingbespreking plaats. Leerlingen die problemen hebben met de Nederlandse taal worden adequaat geholpen om hun taalniveau op peil te brengen. Leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte kunnen een beroep doen op veel activiteiten die de school inzet om leerlingen te helpen. Individuele huiswerkhulp, de huiswerkgroepen onderbouw, de huiskamer ingericht voor leerlingen die thuis moeilijker tot leren komen, diverse steunlessen, remedial teaching gericht op de kernvakken voor eerste klassers zijn voorbeelden van wat de school zoal te bieden heeft. Uit een evaluatie van de school blijkt dat vooral het rendement van kleine, gerichte trainingen en ondersteuningsactiviteiten het grootst is.

Tegelijkertijd is het ook mogelijk voor leerlingen die extra uitdaging zoeken om deze gericht te krijgen. Leerlingen stellen daarbij eigen ontwikkelplannen op die regelmatig worden geëvalueerd.

Wij waarderen het Didactisch handelen OP3 als voldoende

We vinden de kwaliteit van de lessen voldoende. Veruit de meeste lessen voldoen aan de basiskwaliteit. Een aantal lessen vonden we goed. We zagen echter ook enkele lessen waarin in de basis nog het nodige te verbeteren valt. Het klassenmanagement van enkele leraren kan beter.

De leraren staan duidelijk ver boven de stof. Gezien de aard van de leerlingen is dat noodzakelijk. De school heeft in de afgelopen tijd werk gemaakt van variërende en activerende werkvormen. Dat is in de meeste lessen duidelijk terug te zien. Het tempo ligt in de meeste lessen hoog en de leraren hebben hoge verwachtingen van hun leerlingen.

De school maakt werk van het beter afstemmen van de lessen op groepen en individuele leerlingen. Dat is in enkele lessen te zien, maar er zijn ook docenten die de verzamelde informatie over leerlingen nog veel meer zouden kunnen gebruiken voor differentiatie in instructie,

verwerkingsopdrachten en feedback in de lessen.

Wij waarderen de Extra ondersteuning (OP4) als goed

De school geeft goed vorm aan het extra ondersteunen van leerlingen die passend onderwijs nodig hebben. Het beleid van de school is erop gericht om elke leerling die daartoe de wil en de capaciteiten heeft in staat te stellen om een gymnasiumdiploma te halen. De school is bereid om daar erg ver in te gaan en de inspanningen leiden veelal tot succes.

Expertise van binnen en buiten wordt benut om leerlingen te helpen. Professionals van het samenwerkingsverband geven aan erg tevreden te zijn over de samenwerking met het Stedelijk Gymnasium. De school blijkt goed in staat om tijdig in te schatten wanneer het samenwerkingsverband ingeschakeld moet worden om leerlingen verder te kunnen helpen. De meeste aanvragen van het Stedelijk Gymnasium worden gehonoreerd omdat deze voldoen aan hetgeen er is afgesproken binnen het samenwerkingsverband Passend Onderwijs. De gemaakte plannen zijn van een hoog niveau. Ze omvatten duidelijke afspraken die in overleg met de leerlingen en ouders zijn gemaakt.

Op twee na zijn alle leerlingen met een ondersteuningsprofielplan afgelopen jaar bevorderd naar het volgende leerjaar.

De school houdt veel rekening met de privacy van leerlingen als het gaat om het delen van informatie binnen het team. Het ontwikkelperspectief is vanuit privacyoverwegingen in principe alleen beschikbaar voor de professionals die belast zijn met het bieden van hulp, maar niet voor alle leraren. Afspraken over leerlingen komen naar voren in leerlingbesprekingen en worden gecommuniceerd per mail. Naar oordeel van de Inspectie wordt het belang van de leerlingen nog beter gediend als leraren in ieder geval toegang hebben tot het handelingsgerichte deel van het ontwikkelingsplan.

We waarderen de Samenwerking (OP6) als goed

Het Stedelijk Gymnasium participeert in een aantal projecten en verbanden. Uiteraard maakt de school deel uit van het samenwerkingsverband passend onderwijs. Ook is er buiten het thema passend onderwijs regelmatig overleg met andere schoolbesturen en de gemeente Leiden. Zo bestaat er in Leiden een samenwerking tussen de openbare schoolbesturen met als doel een soepele overgang tussen het primair en voortgezet onderwijs.

De school participeert actief in de Stichting Het Zelfstandig Gymnasium. Ook functioneert de school als opleidingsschool van ICLON en fungeert een van de rectoren als lid van de Raad van

Rectoren. Daarnaast draagt de school actief bij aan het project Leidse Aanpak Talentontwikkeling. Leraren van het Stedelijk Gymnasium zijn trekkers van internationale projecten vanuit Erasmus+.

Het Stedelijk Gymnasium Leiden profileert zich expliciet als een gymnasium voor alle leerlingen uit de regio met capaciteiten ongeacht hun achtergrond. De school stelt zich tot doel om ook 'nieuwe gymnasiasten', waarvan bijvoorbeeld de ouders niet hoog opgeleid zijn, aan te trekken en succesvol te laten zijn. Om deze doelstelling te realiseren zocht de school contact en werkt nauw samen met basisscholen en maatschappelijke organisaties. Al in de laatste maanden van groep 8 zijn specifieke leerlingen welkom op school om klaargestoomd te worden voor een goede start op het gymnasium.

3.2. Schoolklimaat

Schoolklimaat	G			
	O	K	V	G
SK1 Veiligheid				2
SK2 Pedagogisch klimaat			•	

Het kwaliteitsgebied schoolklimaat is als goed beoordeeld. Schoolleiding en leraren dragen zorg voor een veilige omgeving voor leerlingen. De school voldoet aan de deugdelijkheidseisen.

Het ervaren gevoel van veiligheid is hoog, bij zowel leerlingen als leraren. Dit komt sterk naar voren in de jaarlijkse monitor naar de veiligheid, waar de school flink boven de norm scoort. De school monitort de veiligheidsbeleving jaarlijks en registreert incidenten in het leerlingvolgsysteem. Leraren gaan respectvol om met leerlingen en dat geldt ook voor de leerlingen onderling. Er zijn nauwelijks incidenten.

De school heeft een veiligheidsbeleid, anti-pestbeleid en een anti-pestcoördinator. Indien onderzoeken daartoe aanleiding geven, stelt de school het beleid bij. In gesprekken geven leerlingen aan positief te zijn over het schoolklimaat en de veiligheid op school.

3.3. Onderwijsresultaten

Onderwijsresultaten	G			
	O	K	V	G
OR1 Resultaten				Ⓜ
OR2 Sociale en maatschappelijke competenties			•	
OR3 Vervolgsucces			•	

De resultaten van beide locaties liggen boven de door de inspectie voor beide locaties bepaalde normen. De door de leerlingen behaalde centraal examencijfers behoren tot de beste van Nederland.

3.4. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	G		
	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur			Ⓜ
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

We beoordelen het kwaliteitsgebied 'Kwaliteitszorg en ambitie' als goed'. De standaard kwaliteitscultuur waarderen we als goed. De andere twee standaarden beoordelen we als voldoende.

De school heeft in de zelfevaluatie de standaard Kwaliteitscultuur als goed gewaardeerd. Deze standaard lichten wij hieronder toe.

De schoolleiding heeft zorgvuldig en effectief gestuurd op het versterken van de kwaliteitscultuur. De schoolleiding hanteert een besturingsfilosofie waarbij leraren veel autonomie hebben, maar er ook het nodige van leraren wordt verwacht. Veel ontwikkelingen komen van onderop, waarbij de schoolleiding de professionals binnen de school in staat stelt om het onderwijs te ontwikkelen. De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer. Al sinds geruime tijd is het goed mogelijk voor collega's om elkaar aan te spreken als professional op de kwaliteit van het onderwijs, gedrag en het hanteren van afspraken.

De leraren van het Stedelijk Gymnasium zijn bevoegd. Leraren spannen zich in om hun bekwaamheid te onderhouden en het onderwijs verder te versterken en te ontwikkelen. Leraren volgen scholing, bezoeken congressen en werken samen aan onderwijsontwikkeling. We merken een grote bereidheid bij leraren

om samen te werken en zelfontwikkeld lesmateriaal open te stellen voor elkaar. De ambities van de school zijn hoog als het gaat om talentontwikkeling. Ook gaat de school ver om iedereen met voldoende capaciteiten in staat te stellen om een gymnasiumdiploma te halen. Dat aspect zit sterk verweven in de cultuur van de school.

3.5. Overige wettelijke vereisten

Voor zover onderzocht hebben wij geen tekortkomingen geconstateerd bij overige wettelijke vereisten.

4. Reactie van het bestuur

Het bestuur van de Stichting Stedelijk Gymnasium is zeer tevreden met het positieve rapport en de lovende woorden van de onderwijsinspectie over onze beide locaties Athena en Socrates. Wij herkennen ons in de woorden waarmee het beeld van onze scholen wordt geschetst en zijn ook erg te spreken over de manier waarop het rapport in dialoog met alle geledingen van onze scholen tot stand is gekomen.

Het inspectierapport bevestigt voor het bestuur van de Stichting Stedelijk Gymnasium dat het gevoerde beleid adequaat is geweest en een goede basis vormt om de toekomst vorm te geven. Uiteraard blijft het bestuur kritisch en staat het altijd open voor verbetering. Externe visitaties zoals de inspectiebeoordeling en de deelname aan Excellente Scholen zijn hierbij belangrijke hulpmiddelen.

Aan alle vier de kwaliteitsgebieden te weten onderwijsproces, schoolklimaat, onderwijsresultaten en kwaliteitszorg & ambitie heeft de inspectie de kwalificatie goed toegekend. Dat stemt ons zeer tevreden. Bij het ontwikkelen van het nieuwe schoolplan zullen we echter zeker ook de kritische kanttekeningen en aanbevelingen, bijvoorbeeld ten aanzien van het didactisch handelen en differentiatie in de klas, extra aandacht geven en ons steeds kritisch blijven afvragen of we toekomstbestendig op de juiste weg zijn.

Mede door het positieve beeld zoals dat in dit inspectierapport beschreven wordt, ziet het bestuur de ontwikkelingen in de komende jaren vol vertrouwen tegemoet.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

